

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2023/89/-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Архангай аймаг 2023 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: Ankha964@gmail.com</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	10
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	14
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	14
Ихтамир сумын ЕБС нь аймгийн, БШУЯ-ны харьяа төсвийн байгууллага бөгөөд үйл ажиллагаагаа Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа хууль эрх зүйн хүрээнд явуулж байна.....	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	14
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	15
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	15
3.5.3 Нэмэлт төсөв	
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	16
4.1 Ерөнхий зүйл.....	16
4.2 Материаллаг байдал.....	16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	17
4.4.3 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	17
4.4.4 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	17
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	19
5.1 Төлбөрийн акт	
5.2 Албан шаардлага.....	
5.3 Зөвлөмж.....	19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	19

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ХАЙРХАН СУМЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН ДАРГА
С.ЛХАГВАСҮРЭН ТАНАА

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Хайрхан сумын ЭМТ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Хайрхан сумын Эрүүл мэндийн төв нь 2022 онд сумын иргэд, төрийн албан хаагчдын дунд нийгмийн эрүүл мэндийн талаар 24 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, төсвийн 18,911.0 мянган төгрөгийг хэмнэлтгүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "үр ашигтай байх", 15 дугаар зүйлийн 15.2.3 "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн, аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 1 үндсэн зорилго, 5 зорилтын хүрээнд 92 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг сумын засаг дарга 87 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	136,034,813.99	197,508,992.68
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	24,490,892.85	105,335,398.97
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө		
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	24,490,892.85	105,335,398.97
3121	Төгрөг	24,490,892.85	105,335,398.97
31211	Төрийн сангийн харилцах	21,609,202.85	105,335,398.97
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	2,881,690.00	
314	Замд яваа мөнгөн хөрөнгө		
33	АВЛАГА	51,318,849.00	119,649.00
332	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	51,199,200.00	
335	Бусад авлага	119,649.00	119,649.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	33,000.00	33,000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	86,649.00	86,649.00
34	УРЬДЧИЛГАА		
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	60,225,072.14	92,053,944.71
351	Түүхий эд материал	36,860,799.14	68,416,386.21
3511	Тусгай зориулалттай материал	3,649,050.00	743,000.00
3513	Эм боох материал	33,211,749.14	67,673,386.21
354	Хангамжийн материал	23,364,273.00	23,637,558.50
3541	Бичиг хэргийн материал	792,300.00	471,300.00
3542	Аж ахуйн материал	20,968,325.00	20,951,325.00
3545	Барилгын засварын материал	335,600.00	
3546	Хүнсний материал	998,048.00	2,214,933.50
3547	Бусад хангамжийн материал	270,000.00	
36	НӨӨЦИЙН БАРАА		
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	436,117,216.12	1,657,719,098.00
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ		
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	436,117,216.12	1,657,719,098.00
392	Биет хөрөнгө	423,081,216.12	1,644,683,098.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	308,494,646.00	1,488,075,582.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,904,984.68	-116,220,274.60
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	48,176,994.00	93,166,994.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-19,948,965.14	-24,646,089.44
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	386,439,786.45	393,859,144.49
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-240,554,563.18	-255,239,211.92
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	17,589,020.12	64,779,734.38
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-13,687,883.43	-9,569,946.89
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	14,244,284.00	14,244,284.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,767,118.02	-3,767,118.02
393	Биет бус хөрөнгө	13,036,000.00	13,036,000.00
39301	Програм хангамж	762,000.00	762,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-522,000.00	-522,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	12,796,000.00	12,796,000.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	572,152,030.11	1,855,228,090.68
IV	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	147,080.00	
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	147,080.00	
413	Өглөг	147,080.00	
4136	Бусад өглөг	147,080.00	
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	147,080.00	
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	572,004,950.11	1,855,228,090.68
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	572,004,950.11	1,855,228,090.68
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрынсан/ орон нутгийн сан	229,127,433.20	229,127,433.20
51101	Өмч: - төрийн	229,127,433.20	229,127,433.20
512	Хуримтлагдсан үр дүн	110,456,801.73	1,393,679,942.30
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	110,456,801.73	110,456,801.73
5122	Тайлант үеийн үр дүн		1,283,223,140.57
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	232,420,715.18	232,420,715.18
VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	572,152,030.11	1,855,228,090.68

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,044,652,112.80	2,003,920,946.41
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	271,387,635.30	1,346,969,800.41
120	Нийтлэг татварын бус орлого	271,387,635.30	1,346,969,800.41
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого		
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	12,806,285.70	1,284,155,427.17
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	258,581,349.60	62,814,373.24
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	773,264,477.50	656,951,146.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	410,945,500.00	
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	410,945,500.00	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	292,537,500.00	
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	34,200,000.00	
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	207,138,300.00	
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	51,199,200.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	39,950,000.00	69,548,100.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	39,950,000.00	69,548,100.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	29,831,477.50	587,403,046.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	29,831,477.50	587,403,046.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	953,474,250.65	720,697,805.84
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	953,474,250.65	720,697,805.84
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	919,274,250.65	703,546,834.84
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	394,968,393.49	348,910,486.25
210101	Үндсэн цалин	346,929,880.89	204,731,532.39
210102	Нэмэгдэл	14,528,491.00	103,105,838.87
210104	Урамшуулал	33,510,021.60	33,196,015.99
210105	Гэрээт ажлын хөлс		7,877,099.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,768,199.07	42,077,686.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,499,519.21	30,054,636.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,888,624.97	2,941,662.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,110,899.97	2,353,330.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	743,442.34	536,819.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,525,712.58	6,191,239.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,098,063.00	51,047,129.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,248,816.00	3,421,877.00
210302	Түлш, халаалт	35,699,247.00	43,850,382.00
210303	Цэвэр, бохир ус	150,000.00	3,774,870.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,418,980.00	40,909,025.00
210401	Бичиг хэрэг	2,230,150.00	5,718,950.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,336,730.00	23,152,025.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,306,800.00	3,247,220.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,547,300.00	348,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	998,000.00	8,442,230.00
2105	Нормативт зардал	329,141,557.67	115,944,399.67
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	316,001,044.67	108,244,125.17
210502	Хоол, хүнс	13,020,513.00	5,850,274.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	120,000.00	1,850,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,979,900.00	3,182,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,209,900.00	199,100.00
210604	Урсгал засвар	5,770,000.00	2,983,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	698,000.00	3,268,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	698,000.00	3,268,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	656,950.00	1,189,500.00

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	40,200.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	33,000.00	60,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	319,500.00	1,089,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,544,207.42	97,018,208.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,277,100.00	18,498,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	55,267,107.42	78,519,708.92
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,200,000.00	17,150,971.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,200,000.00	
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	34,200,000.00	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		17,150,971.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		17,150,971.00
	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		
	Дотоод эх үүсвэрээр		
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	91,177,862.15	1,283,223,140.57
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН		
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)		
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	91,177,862.15	1,283,223,140.57

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210102	Нэмэгдэл	169,820,937.65	103,105,839.34
210104	Урамшуулал	33,041,402.00	33,196,015.99
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,477,957.00	7,877,099.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	49,116,595.00	42,077,686.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	36,866,415.00	30,054,636.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,168,940.80	2,941,662.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,477,372.83	2,353,330.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	605,623.03	536,819.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,998,243.34	6,191,239.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,098,063.00	51,047,129.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,248,816.00	3,421,877.00
210302	Түлш, халаалт	35,699,247.00	43,850,382.00
210303	Цэвэр, бохир ус	150,000.00	3,774,870.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,105,980.00	37,431,175.00
210401	Бичиг хэрэг	1,911,650.00	3,967,250.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,612,230.00	22,882,025.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,306,800.00	3,278,100.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,783,300.00	1,897,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,492,000.00	5,406,200.00
2105	Нормативт зардал	91,601,500.00	86,535,129.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	71,481,500.00	76,556,739.00
210502	Хоол, хүнс	17,620,000.00	8,128,390.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,500,000.00	1,850,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,232,400.00	21,459,063.63
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,872,400.00	16,596,663.63
210604	Урсгал засвар	6,360,000.00	4,862,400.00
2107	Томилолт, зочны зардал	698,000.00	3,268,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	698,000.00	3,268,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,087,450.00	885,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	54,450.00	40,200.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	33,000.00	60,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	750,000.00	785,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,999,100.00	18,541,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,999,100.00	18,541,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,200,000.00	17,150,971.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,200,000.00	
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	34,200,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		17,150,971.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		17,150,971.00

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	63,085,892.85	80,844,505.65
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)		
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	38,595,000.00	
22	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах	38,595,000.00	
	Дотоод эх үүсвэрээр	38,595,000.00	
223001	Бусад хөрөнгө	38,595,000.00	
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-38,595,000.00	
145	Бусад эх үүсвэр		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал		
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	24,490,892.85	80,844,505.65
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		24,490,892.85
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		105,335,398.50

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	229,127,433.20	232,420,715.18	19,278,939.58	480,827,087.96
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
4	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	91,177,862.15	91,177,862.15
5	20. оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	229.127.433.20	232.420.715.18	110.456.801.73	572.004.950.11
6	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл				
7	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1.283.223.140.10	1.283.223.140.10
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	229.127.433.20	232.420.715.18	1.393.679.941.83	1.855.228.090.21

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Харьцуулалт
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	723,577,300.00	610,154,869.35	113,422,430.65	84.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	723,577,300.00	594,188,705.72	129,388,594.28	82.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	723,577,300.00	594,188,705.72	129,388,594.28	82.12

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	392,002,100.00	348,910,486.72	43,091,613.28	89.01
210101	Үндсэн цалин	221,410,200.00	204,731,532.39	16,678,667.61	92.47
210102	Нэмэгдэл	106,441,600.00	103,105,839.34	3,335,760.66	96.87
210104	Урамшуулал	53,025,000.00	33,196,015.99	19,828,984.01	62.6
210105	Гэрээт ажлын хөлс	11,125,300.00	7,877,099.00	3,248,201.00	70.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,042,600.00	42,077,686.00	2,964,914.00	93.42
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,628,900.00	30,054,636.00	574,264.00	98.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,603,400.00	2,941,662.00	661,738.00	81.64
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,882,800.00	2,353,330.00	529,470.00	81.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	720,700.00	536,819.00	183,881.00	74.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,206,800.00	6,191,239.00	1,015,561.00	85.91
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	67,948,100.00	51,047,129.00	16,900,971.00	75.13
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,988,100.00	3,421,877.00	2,566,223.00	57.14
210302	Түлш, халаалт	55,700,000.00	43,850,382.00	11,849,618.00	78.73
210303	Цэвэр, бохир ус	6,260,000.00	3,774,870.00	2,485,130.00	60.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,032,900.00	37,431,175.00	13,601,725.00	73.35
210401	Бичиг хэрэг	3,800,000.00	3,967,250.00	-167,250.00	104.4
210402	Тээвэр, шатахуун	35,903,700.00	22,882,025.00	13,021,675.00	63.73
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,857,200.00	3,278,100.00	-420,900.00	114.73
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,922,000.00	1,897,600.00	24,400.00	98.73
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,550,000.00	5,406,200.00	1,143,800.00	82.54
2105	Нормативт зардал	109,740,800.00	86,535,129.00	23,205,671.00	78.85
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	92,387,100.00	76,556,739.00	15,830,361.00	82.87
210502	Хоол, хүнс	14,853,700.00	8,128,390.00	6,725,310.00	54.72
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,500,000.00	1,850,000.00	650,000.00	74
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,686,500.00	5,492,900.00	17,193,600.00	24.21
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	16,604,800.00	630,500.00	15,974,300.00	3.8
210604	Урсгал засвар	6,081,700.00	4,862,400.00	1,219,300.00	79.95
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	3,268,000.00	32,000.00	99.03
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	3,268,000.00	32,000.00	99.03
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,300,000.00	885,200.00	414,800.00	68.09
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	270,400.00		270,400.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	87,100.00	40,200.00	46,900.00	46.15
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	130,000.00	60,000.00	70,000.00	46.15
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	812,500.00	785,000.00	27,500.00	96.62
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,524,300.00	18,541,000.00	11,983,300.00	60.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,524,300.00	18,541,000.00	11,983,300.00	60.74
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		15,966,163.63	-15,966,163.63	

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

	Дотоод эх үүсвэрээр		15,966,163.63	-15,966,163.63	
223001	Бусад хөрөнгө		15,966,163.63	-15,966,163.63	
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	732,641,238.85	693,881,065.00	38,760,173.85	94.71
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		-21,609,202.85	21,609,202.85	
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	69,548,100.00	52,397,129.00	17,150,971.00	75.34
132001	Орон нутгийн төсвөөс	69,548,100.00	52,397,129.00	17,150,971.00	75.34
134	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	638,602,246.00	638,602,246.00		100
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	638,602,246.00	638,602,246.00		100
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	24,490,892.85	24,490,892.85		100
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	24,490,892.85	24,490,892.85		100
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		21,609,202.85	-21,609,202.85	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		105,335,398.50	105,335,398.50	-
6	Удирдах ажилтан	1	1		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	19	19		100
8	Үйлчлэх ажилтан	5	5		100
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,032,900.00	37,431,175.00	13,601,725.00	73.35
210401	Бичиг хэрэг	3,800,000.00	3,967,250.00	-167,250.00	104.4
210402	Тээвэр, шатахуун	35,903,700.00	22,882,025.00	13,021,675.00	63.73
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,857,200.00	3,278,100.00	-420,900.00	114.73
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,922,000.00	1,897,600.00	24,400.00	98.73
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,550,000.00	5,406,200.00	1,143,800.00	82.54
2105	Нормативт зардал	109,740,800.00	86,535,129.00	23,205,671.00	78.85
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	92,387,100.00	76,556,739.00	15,830,361.00	82.87
210502	Хоол, хүнс	14,853,700.00	8,128,390.00	6,725,310.00	54.72
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,500,000.00	1,850,000.00	650,000.00	74
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,686,500.00	5,492,900.00	17,193,600.00	24.21
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	16,604,800.00	630,500.00	15,974,300.00	3.8
210604	Урсгал засвар	6,081,700.00	4,862,400.00	1,219,300.00	79.95
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	3,268,000.00	32,000.00	99.03
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	3,268,000.00	32,000.00	99.03
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,300,000.00	885,200.00	414,800.00	68.09

Архангай аймгийн Хайрхан сумын ЭМТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	270,400.00		270,400.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	87,100.00	40,200.00	46,900.00	46.15
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	130,000.00	60,000.00	70,000.00	46.15
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	812,500.00	785,000.00	27,500.00	96.62
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,524,300.00	18,541,000.00	11,983,300.00	60.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,524,300.00	18,541,000.00	11,983,300.00	60.74
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		15,966,163.63	-15,966,163.63	
	Дотоод эх үүсвэрээр		15,966,163.63	-15,966,163.63	
223001	Бусад хөрөнгө		15,966,163.63	-15,966,163.63	
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	732,641,238.85	693,881,065.00	38,760,173.85	94.71
131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		-21,609,202.85	21,609,202.85	
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	69,548,100.00	52,397,129.00	17,150,971.00	75.34
132001	Орон нутгийн төсвөөс	69,548,100.00	52,397,129.00	17,150,971.00	75.34
134	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	638,602,246.00	638,602,246.00		100
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	638,602,246.00	638,602,246.00		100
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	24,490,892.85	24,490,892.85		100
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	24,490,892.85	24,490,892.85		100
124	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР				
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		21,609,202.85	-21,609,202.85	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		105,335,398.50	105,335,398.50	
5	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО				
6	Удирдах ажилтан	1	1		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	19	19		100
8	Үйлчлэх ажилтан	5	5		100
24	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ				

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 15,966.1 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснийг мөнгөн гүйлгээний тайланд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан 15,966.1 мянган төгрөгөөр залруулсан.

Нийт 18,911.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй зөрчил² илэрсэнд зөрчлийг таслан зогсоож давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлээ.

3.1 Албан шаардлага

3.1.1 Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар 2022 онд сумын иргэд, төрийн албан хаагчдад 24 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж төрийн хэмнэлтийн хуулийг хэрэгжүүлээгүй 18,911.0 мянган төгрөгийн зардал гаргасан зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1. "Хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална", 4.1.3. "үр ашигтай байх" 15 дугаар зүйлийн 15.2.3 "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх; Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоож хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах албан шаардлага хүргүүлээ.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1. Цалингийн журналын бичилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тооцоолсон цалин болон суутгалууд, гарт олгох цалингийн журналын бичилтийг цалингийн нэгдсэн системийн цалингийн тооцооны хүснэгтээс НДШ, ХХОАТ, ҮЭ, хамтын сан, урьдчилгаа болон бусад суутгал, гарт олгох дүн зэрэг гүйлгээнүүдийг тооцооны дансаар дамжуулахгүйгээр цалин, НДШ-ийн зардлын дансанд шууд бичилт хийсэн байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 11 сарын 27-ны өдрийн 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 3.6, 3.7, 3.8, 3.9-д заасныг тус тус хэрэгжүүлээгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ыг мөрдөж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хайрхан ЭМТ	1	15,966.1					1	15,966.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага Д шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хайрхан сумын ЭМТ	2	18,911.0			1	18,911.0	1	0			-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж					
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Хайрхан сумын ЭМТ	1	0	-	-	1	0	-	-				